

[Rosing.]

med, men det er mig magtpåliggende at pege på det ønskelige, som for mig synes ret påkrævet for hele udviklingen.

Nu er det indlysende for alle, at der er kommet en ny tid i Grønland, og at alt er i støbeskeen. Vi er inde i overgangen fra fangerkultur til fiskeri og begyndende industrialisering med privat initiativ. Gamle livsvaner brydes af den europæiske kultur, som sammen med teknikens indflydelse skaber store problemer blandt befolkningen. Her har skolen og det kulturelle arbejde en stor opgave at løse, navnlig blandt den yngre generation. Men trods udbygningen af det grønlandske skolevæsen er det endnu kun 3 pct. af ungdommen, der kan optages på vore ungdomsskoler. Resten henvises til erhvervslivet og til en ret usikker aftenskole i vintertiden. Uden at ville efterligne andre forhold i det øvrige Danmark har vi den overbevisning, at vi i Grønland i denne overgangstid savner et folkehøjskolearbejde for Grønlands ungdom, den ungdom, som ikke har anden mulighed for at modtage yderligere kundskaber, som kunne give et indblik i de faktiske forhold, så den med forståelse kan være med til at skabe det nye Grønland, som vi i fællesskab og med store økonomiske ofre vil bygge på.

Sagen om oprettelsen af en folkehøjskole er i begyndelsen af dette år indgivet til finansministeriet, men beror foreløbig antagelig på nærmere overvejelse. Denne skole skulle efter planen være en selvejende institution, den første af sin art i Grønland, hvor man betaler for opholdet. Jeg vil ved denne lejlighed henstille til de bevillende myndigheder at behandle denne vigtige sag velvilligt og om muligt i nær fremtid.

I planlægningen af industriprogrammet er det vigtigt og nødvendigt at udbygge de steder, hvor der findes de bedste betingelser for videre udbygning, så at folk fra de små pladser efterhånden kan flytte derhen. Men det varer sikkert mange år endnu, før enkelte større bebyggelser som Nanortalik bliver udbygget, og før befolkningen bliver befriet for den tanke, at den er glemt, medens andre nyder de goder, udbygningen har medført. Jeg ved udmærket, at man både i landsrådet og i den kgl. grønlandske handel nævner Nanortalik som et emne for udbygning til

fiskeriby. Der er i dette distrikt allerede påvist store torske- og andre fiskeforekomster. Som eksempel kan jeg fortælle, at der, lige før jeg besøgte denne by i september måned, blev fanget op imod 100 helleflyndere og en masse havkatte på en enkelt dag af en enkelt motorbåd ved hjælp af en enkelt langline, men den fangst, som ellers kan give stor fortjeneste, kan desværre ikke indhandles. Jeg ved udmærket, at jeg som svar får, at det foreløbig ikke kan lade sig gøre, heller ikke af økonomiske grunde, at udbygge Nanortalik, og at befolkningen derfor må vente, indtil mulighederne er nærmere undersøgt. Men i psykologisk henseende er det sikkert i længden ikke holdbart at lade den vente, indtil det store fremstød kommer engang med tiden. Jeg vil derfor henstille til ministeriet for Grønland at fremme sagen mest muligt, således at den endnu mørklagte by f. eks. kan få et mindre elektricitetsværk som begyndelse til den egentlige erhvervsudbygning på stedet.

Fåreavlen, som er et af de nye erhverv, har i årenes løb fået stor hjælp fra statens side i form af dækning af underskuddene og bevillinger til opdyrkning af græsmarker, men det nye lovende erhverv har været udsat for store katastrofer et par gange på grund af pludseligt omslag af vejret i vintertiden. Der er kun få, der virkelig kan kaldes storfåreavlere, medens de fleste næsten ikke kan leve af fåreavlen, hvis de ikke får et ekstrajob eller en anden indtægt. Der er allerede tendens til, at lovende unge i stedet for at blive i fåreavlen søger anden beskæftigelse i byerne. Efter de oplysninger, jeg har fået i fåreavlsdistrikterne, har man for flere år siden fået tilsagn om, at der skulle ansættes en kvindelig konsulent, som skulle lære fåreavlerne behandlingen af fåreskind og uld, samt hvordan de kunne forarbejde husflidsarbejder af uld hjemme i de lange vinteraftener. Men denne konsulent, som kan få så stor betydning for hjemmeproduktionen, viser sig aldrig. I denne forbindelse tillader jeg mig at spørge den højtærede minister for Grønland, om man ikke kan ansætte f. eks. en i dette fag udlært færøskvinde som konsulent og vejleder. Denne konsulent kan også få en vis betydning som lærerinde på husmoderskolen i Julianehåb, hvor man netop burde lære den slags